C/2024/6833

29.11.2024

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2024

om Finlands ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik

(C/2024/6833)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([2]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([3]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta skulle bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Finland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs konkurrenskraft med avseende på nio ömsesidigt förstärkande faktorer. Bland dessa faktorer är tillgång till privat

([1]) EUT L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt en fungerande inre marknad de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i unionen och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *Årsrapport för 2024 om den inre marknaden och konkurrenskraften*. I det meddelandet beskrivs konkurrensförmågan hos och konkurrensutmaningarna för den europeiska inre marknaden, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ([4]), även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Finland inte var en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Finland. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([5]) (*2024 års rekommendation om euroområdet*) den 12 april 2024 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde unionens nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar den nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, rådets ändrade förordning (EG) nr 1467/97 ([6]) om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Målen för den nya ramen för ekonomisk styrning är att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar, och förhindra alltför stora underskott i de offentliga finanserna. Den nya ramen för ekonomisk styrning främjar även nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat ska lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. En nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([8]) i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 kan anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer offentliggjorde kommissionen den 21 juni 2024 vägledning om den information som medlemsstaterna ska lämna i sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och i sina årliga lägesrapporter. I enlighet med artiklarna 5 och 36 i förordning (EU) 2024/1263 översände kommissionen, i tillämpliga fall, referensbanor och teknisk information till medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. I enlighet med de nationella rättsliga ramarna får medlemsstaterna diskutera sina utkast till medelfristiga planer med sina nationella parlament, be de oberoende finanspolitiska institutionerna att avge ett yttrande och samråda med arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Rådets rekommendation av den 12 april 2024 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *Nettoutgifter* är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning, samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(6) Under 2024 fortsätter den europeiska planeringsterminen att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 27 maj 2021 lämnade Finland in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 29 oktober 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan ([9]), som ändrades den 14 mars 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd ([10]) samt den 8 december 2023 för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([11]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Finland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som anges i rådets genomförandebeslut. Om delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(8) Den 25 april 2024 lämnade Finland in sitt nationella reformprogram för 2024 och sitt stabilitetsprogram för 2024, i enlighet med artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([12]). I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Finlands halvårsvisa rapporter om framstegen för att nå målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Finland. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Finland hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av Finlands genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Finlands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(10) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat ökade Finlands underskott i de offentliga finanserna från 0,4 % av BNP 2022 till 2,7 % 2023, medan den offentliga skuldkvoten ökade från 73,5 % av BNP i slutet av 2022 till 75,8 % i slutet av 2023. Såsom tillkännagavs i kommissionens meddelande av den 8 mars 2023, *Finanspolitisk vägledning för 2024*, tar kommissionen det första steget mot att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott, i enlighet med gällande lagstiftning. Den 19 juni 2024 lade kommissionen fram en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget. I rapporten bedömdes Finlands budgetläge utifrån det faktum att dess beräknade underskott i de offentliga finanserna 2024 överskrider fördragets referensvärde på 3 % av BNP. I rapporten drogs slutsatsen att kommissionen, mot bakgrund av denna bedömning och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, utformat enligt artikel 126.4 i fördraget, inte avser att föreslå att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds för Finland i juli 2024.

(11) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet ([13]) Finland att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en övergripande neutral finanspolitisk inriktning ([14]), med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Finland rekommenderades att vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Finland rekommenderades också att öka de offentliga

([9]) ST 12524/21; ST 12524/21 ADD 1.

([10]) Rådets genomförandebeslut av den 14 mars 2023 om ändring av rådets genomförandebeslut av den 29 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan (ST 6991/23 INIT; ST 6991/23 ADD 1).

([11]) Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 29 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan (ST 15836/23; ST 15836/23 ADD 1).

([12]) Rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken (EGT L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([13]) Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Finlands nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Finlands stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 213).

([14]) Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Finlands potentiella produktionstillväxt på medellång sikt (tioårigt genomsnitt) under 2023 uppgå till 2,7 % i nominella termer, baserat på den tioåriga genomsnittliga reala potentiella tillväxttakten och BNP-deflatorn 2023.

investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([15]) under 2023 expansiv, 0,9 % av BNP, i en miljö med hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (diskretionära åtgärder på inkomstsidan ej inräknade) under 2023 gav ett expansivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,8 % av BNP. Det inbegriper de ökade kostnaderna (0,2 % av BNP) för att ge tillfälligt skydd åt personer som fördrivits från Ukraina. Det expansiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande nettoutgifter under 2023 berodde därför endast delvis på människor som flyr från Ukraina. Den expansiva ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (diskretionära åtgärder på inkomstsidan ej inräknade) berodde också på den fortsatta och snabba pris- och kostnadsökningen – särskilt för inköpta tjänster och personalkostnader i kommunal förvaltning, samt ökningen av beredskapsrelaterade utgifter som vidtogs som svar på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter under 2023 var därför inte i linje med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 0,4 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 4,0 % av BNP 2023, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Finland finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel. Finland finansierade offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, exempelvis infrastruktur för förnybar energi och utsläppssnål vätgas. Dessa offentliga investeringar finansieras delvis genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(12) I stabilitetsprogrammet för 2024 förutses det enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna att den reala BNP-tillväxten ligger på 0 % 2024 och 1,6 % 2025, medan inflationen mätt genom det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) förutses ligga på 1,3 % 2024 och 1,9 % 2025. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas öka till 3,4 % av BNP 2024 och sedan minska till 2,7 % 2025, medan skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas öka till 80,8 % till slutet av 2024 och därefter minska till 82,3 % till slutet av 2025. Efter 2025 beräknas underskottet i de offentliga finanserna minska till 1,9 % av BNP 2026. Underskottet i de offentliga finanserna beräknas därför hamna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP 2025. Efter 2025 beräknas den offentliga skuldkvoten i sin tur gradvis öka till 82,4 % under 2026.

(13) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 0,0 % 2024 och med 1,4 % 2025, och inflationen mätt genom HIKP kommer att uppgå till 1,4 % 2024 och 2,1 % 2025.

(14) I vårprognosen 2024 förväntar sig kommissionen ett underskott i de offentliga finanserna på 3,4 % av BNP 2024, medan skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas öka till 80,5 % till slutet av 2024. Det ökade underskottet under 2024 beror främst på en långsam tillväxt på inkomstsidan, både när det gäller skatter och socialförsäkringsavgifter, och återspeglar även ökade utgifter, särskilt för sociala förmåner och löner. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en expansiv finanspolitisk inriktning (0,7 % av BNP) under 2024.

(15) Utgifter uppgående till 0,2 % av BNP förväntas bli finansierade av icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten under 2024, jämfört med 0,1 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag inom ramen för faciliteten kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Finlands offentliga saldo eller skuldsättning.

(16) Den 14 juli 2023 rekommenderade ([16]) rådet Finland att säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter ([17]) under 2024 till högst 2,2 %. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Finlands nationellt finansierade primära nettoutgifter öka med 4,0 % under 2024, vilket är mer än den

([15]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom unionens budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel. Ett negativt tecken på indikatorn motsvarar en expansiv finanspolitik medan ett positivt tecken på indikatorn motsvarar en kontraktiv finanspolitik.

([16]) Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Finlands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Finlands stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 243).

([17]) Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive i) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) ränteutgifter, iii) konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter och iv) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

rekommenderade maximala ökningstakten. Detta utgiftsöverskridande i förhållande till den maximala ökningstakt för nationellt finansierade primära nettoutgifter som rekommenderats motsvarar 0,9 % av BNP 2024. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma med rådets rekommendation.

(17) Rådet rekommenderade vidare Finland att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet och att använda de besparingar som görs till följd av detta för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet rekommenderade dessutom att om nya ökningar av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder ska Finland säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, att de är finanspolitiskt överkomliga och att de bevarar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas budgetkostnaden netto ([18]) för krisstödsåtgärder på energiområdet uppgå till 0,2 % av BNP 2023 och till 0,0 % av BNP 2024 och 2025. Om de besparingar som görs till följd av detta används för att minska underskottet i de offentliga finanserna på det sätt som rådet rekommenderat innebär detta en finanspolitisk anpassning på 0,2 % av BNP 2024, medan nationellt finansierade primära nettoutgifter ([19]) ger ett expansivt bidrag till finanspolitikens inriktning på 0,7 % av BNP det året. Krisstödsåtgärderna på energiområdet har avvecklats under 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. De besparingar som görs till följd av detta beräknas inte användas fullt ut för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma med rådets rekommendation.

(18) Rådet rekommenderade vidare Finland att bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer nationellt finansierade offentliga investeringar att öka från 4,0 % av BNP 2023 till 4,1 % av BNP 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av unionsmedel – däribland bidrag inom ramen för faciliteten – förväntas under 2024 förbli oförändrade på 0,4 % av BNP.

(19) På grundval av de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett underskott i de offentliga finanserna på 2,8 % av BNP för 2025. Minskningen av underskottet under 2025 beror främst på höjningen av den allmänna momssatsen samt minskade utgifter. Den offentliga skulden i förhållande till BNP förväntas öka till 82,4 % i slutet av 2025, till följd av en långsammare ekonomisk tillväxt och stigande ränteutgifter.

(20) Finland har ett effektivt och inkluderande välfärdssystem med en hög nivå av socialt skydd, men systemet är komplext och kan skapa negativa incitament för arbete. År 2020 tillsattes en parlamentarisk kommitté med uppgift att bereda en reform av den sociala tryggheten senast 2027. I mars 2023 lade kommittén fram sin mellanrapport, som innehöll 31 förslag till studier, lagförslag och utvecklingsprojekt för kommande regeringar. Reformen syftar till att rationalisera det sociala välfärdssystemet och förstärka incitamenten till arbete, samtidigt som man bevarar ett effektivt och inkluderande socialt skydd och höjer sysselsättningsgraden. Reformen av den sociala tryggheten förväntas bidra till en förbättring av den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa reformer och investeringar förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Finlands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Finland ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Finland fortsätter med genomförandet av reformer och investeringar genom att åtgärda relevanta utmaningar. Det är särskilt viktigt att se till att den andra och den tredje betalningsansökan lämnas in i tid. Att lokala och regionala myndigheter,

([18]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

([19]) Detta bidrag mäts som förändringen i offentliga primära utgifter, exklusive i) den stegvis ökande effekten på budgeten av diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) engångsutgifter, iii) konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter samt iv) utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel, i förhållande till den genomsnittliga potentiella tillväxten i BNP i löpande priser på medellång sikt (10 år), uttryckt i procent av BNP i löpande priser.

arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(22) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([20]), är Finland skyldigt att se över varje program som får stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO) senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av unionsmedlen i varje program. Finland har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiska program och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår. Framför allt finns det fortfarande skillnader i BNP per capita och arbetsproduktivitet mellan huvudstadsregionen och resten av Finland. Det är av avgörande vikt att påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. De prioriteringar som man enats om i de sammanhållningspolitiska programmen är fortfarande relevanta, särskilt för den norra regionen, som är glesbefolkad, och den östra regionen. Särskild uppmärksamhet bör också ägnas åt att stärka forskning och utveckling samt innovation, digitalisering och konkurrenskraften för små och medelstora företag, vilket påskyndar den gröna och den rättvisa omställningen. Dessutom bör fokus ligga på att ta itu med arbetskrafts- och kompetensbrist, stärka social inkludering och aktivt deltagande på arbetsmarknaden, särskilt för utsatta grupper, samt stödja åtgärder för social innovation och förbättra barnskyddstjänsterna. Finland skulle också kunna använda den europeiska plattformen för strategisk teknik, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ([21]), för att stödja industrins omställning, till exempel på områdena artificiell intelligens, cybersäkerhet och robotteknik, energi- och resurseffektivitet samt medicinsk teknik som är avgörande för hälsosäkerheten.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen och andra unionsmedel står Finland inför flera ytterligare utmaningar när det gäller arbetskrafts- och kompetensbrist och genomförandet av social- och hälsovårdsreformen.

(24) Sysselsättningen låg kvar på över 78 % under 2023, medan arbetslösheten ökade från 6,8 % 2022 till 7,2 % 2023, och den strukturella arbetslösheten kvarstod. Kompetensglappet, dvs. oförmågan att tillsätta lediga tjänster med arbetstagare som har de färdigheter som efterfrågas av arbetsgivarna, medför utmaningar särskilt inom utbildning, hälso- och sjukvård och social omsorg. Dessutom riskerar bristen på arbetskraft på områden som är relevanta för den gröna omställningen att begränsa framstegen mot Finlands klimatmål om koldioxidneutralitet senast 2035. Arbetskrafts- och kompetensbristen hotar också Finlands konkurrenskraft och långsiktiga tillväxt och förvärras ytterligare av en åldrande befolkning.

(25) Andelen personer i Finland som enligt egen uppgift har icke tillgodosedda vårdbehov är stor. Den pågående social- och hälsovårdsreformen syftar till att säkerställa en mer jämlik tillgång till tjänster och samtidigt begränsa de ökande kostnaderna för tillhandahållandet av tjänster. Den administrativa reformen har slutförts, men välfärdsområdena är olika väl förberedda när det gäller att omorganisera och optimera tillhandahållandet av tjänster.

(26) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet. För Finland bidrar rekommendationerna 1, 2 och 3 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen i 2024 års rekommendation om euroområdet.

([20]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Finland att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten begränsa ökningen av nettoutgifterna ([22]) under 2025 till en nivå som stadigt pressar ned den offentliga skulden så att den bland annat följer en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och minskar underskottet i de offentliga finanserna till under fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Fortsätta med reformen av det sociala trygghetssystemet för att öka effektiviteten i det sociala förmånssystemet i syfte att öka incitamenten till arbete och stödja den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.
2. Åtgärda relevanta utmaningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast till augusti 2026. Påskynda genomförandet av sammanhållningspolitiska program. Inom ramen för halvtidsöversynen av dessa program, fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften beaktas.
3. Ta itu med arbetskrafts- och kompetensbrist genom omskolning och fortbildning av arbetskraften och en breddning av den högre utbildningen, särskilt inom sådana utbildningsområden som är de mest efterfrågade på arbetsmarknaden. Säkerställa att social- och hälsovårdsreformen förbättrar tillgången till och tillhandahållandet av tjänster och åtgärdar ineffektivitet.

Utfärdad i Luxemburg den 21 oktober 2024.

På rådets vägnar

NAGY I.

Ordförande

([22]) Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 avses med nettoutgifter: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.